

[A. M. Hansen.]

antage, at hvis man fik Skolekonsulenter heroppe i det gamle Land, vilde de blive af den Beskaffenhed, at de vilde virke kvælende for Skolens Gerning, naar det nu efter 10 Aars Erfaring nede i Sønderjylland har vist sig, at denne Ordning har været til Fremme af Skolens Liv og Gerning?

Efter Lovforslaget løses Spørgsmaalet om det faglige Tilsyn derved, at en Lærer indenfor hver Skoleraadskreds — Skoleraadskreds svarer til de nuværende Provstier — udnævnes til Kredslærer, og hans Opgave bliver paa det nærmeste som Amtsskolekonsulentens i de sønderjydske Landsdele. Det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen vilde nok gaa med til Kredslæreren, men ikke i den Skikkelse, som her foreslaas. Jeg forstod paa det ærede Medlem, at han vilde have ham gjort tyndere. Naar, hvorvidt han skal være tynd eller tyk, jeg mener, hvorvidt han skal have et stort Omraade eller et mindre Omraade, kommer vi vel til syvende og sidst til at forhandle os til Rette om i Udvalget, men naar det ærede Medlem er bange for, at Kredslæreren ikke skal kunne overkomme Arbejdet i Provstiet samtidig med, at han skal passe sin Skole i de 10 Maaneder af Aaret, tror jeg dog, at det ikke er nogen saa overdreven stor Anke, thi hvis det skulde vise sig, at der var mere at bestille, end man havde regnet med, saa var det ogsaa muligt at faa Vikar i en halv Maaned mere. Nu vil man maaske sige, som jeg har hørt nogle mene, at hvis Kredslæreren skal have Vikar i 2—3 Maaneder om Aaret, vil det gaa ud over hans Skole. Ja, det lyder jo meget sandsynligt, men det behøver slet ikke at blive Tilfældet. Jeg vil bede ærede Medlemmer betænke, at Kredslæreren er for det første den dygtigste Lærer, thi det er jo Forudsætningen for, at han bliver valgt, det maa man gaa ud fra, og saa skulde den dygtigste Lærer nok kunne vejlede sin Vikar saaledes, at Vikaren kunde udfylde hans Plads. Det er ikke saaledes, at Kredslæreren skal være borte fra sit Hjem i flere Dage, saadan som f. Eks. de Lærere, som er Rigsdagsmænd, skal være det. Nej, Afstandene i hans Distrikt vil ikke være større end, at han ved Hjælp af sin Bil vil kunne være i sit Hjem saa at sige hver eneste Aften, og dette betyder, at han vil være i Stand til at planlægge Dagens Arbejde i sin Skole Dag for Dag, saa han ikke behøver at nære Frygt for, at hans egen Skole af den Grund skal gaa tilbage. Men muligt er det, at Forholdene vil føre til, at Kredslæreren ikke vil kunne magte begge

disse Opgaver. Men har man først gjort Forsøget og opdaget, at det kan blive en Spore for Læreren til at gaa videre frem med Lyst, ja, saa tror jeg ogsaa nok, at man finder paa at gaa over til Skolekonsulenten. Det er dog ikke Navnet, det drejer sig om, det er Gerningen. Men i Øjeblikket har Kredslærerne i den Form, der er foreslaaet her, den store Fordel, at man kan faa dette Organ og faa det prøvet, uden at man behøver at skabe nye Embedsmænd og uden at lave faste livsvarige Stillinger ud i Fremtiden. Det er en stor Fordel, og derfor hilser jeg dette med Glæde.

Jeg saa nok, at det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen smilede, da jeg sagde, at det kunde være en Spore for Lærerne, ja, en Spore til at gøre sin Gerning med større Lyst. Thi hvorledes er det ikke gaaet med mangfoldige Lærere? De har siddet rundt i deres Skoler og aldrig eller saa godt som aldrig haft Lejlighed til at drage Sammenligning med, hvorledes det gaar i andre Skoler. Tænk f. Eks. paa, hvad det har betydet for vort Landbrug, at det har kunnet drage Sammenligninger. Det har været en Spore. Her kommer Kredslæreren fra Skole til Skole med nye Impulser, som han har hentet det ene Sted og bærer hen til det andet ligesom et Insekt, der bærer Honning fra Sted til Sted. Derigennem vil en saadan Institution kunne faa stor Betydning for Skolens Udvikling og dens Arbejde. Lad mig føje til, at jeg nødig vil gøre Kredslæreren til en Bussemænd. Jeg hørte nok, at det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen var inde paa, at Kredslæreren kunde komme flere Gange om Aaret, og han sagde, at han vilde nødig have dem flere Gange om Aaret. Det er der saamænd mange, der nødig vil, hvis han kommer, fordi der er noget i Vejen med Skolen. Men det kan ikke hjælpe noget, at man prøver paa at kritisere et Tilsyn ud fra, at det indfinder sig, hvis Læreren ikke gør sin Pligt. Det kan ikke hjælpe noget at fremstille den danske Lærerstand som en Stand, der er fejlfri. Der findes virkelig Driverter indenfor Skolevæsenet ligesom i alle andre Væsenér, og derfor er det nødvendigt at have et effektivt Tilsyn. Men naar Danmarks Lærerstand selv i saa udstrakt Grad har udtalt Ønsket om et Tilsyn; er det, fordi man lægger mest Vægt paa — og det er ogsaa her, Vægten skal lægges —, at Kredslæreren kan være til Vejledning.

Med Hensyn til Kredstilsynet har jeg ikke noget at indvende imod det fore-